

Република Србија

УПРАВНИ СУД

28 Уж 389/22

Дана 19.04.2022. године

Београд

У ИМЕ НАРОДА

Управни суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Вукашиновић, председника већа, Јасмине Минић и Мире Василијевић, чланова већа, са судским саветником Милицом Новаковић, као записничарем, одлучујући о жалби Коалиције Уједињени за победу Београда, поднетој преко овлашћених лица Владимира Обрадовића из Београда, Госпићка број 12 и Душана Динчића из Београда, Чакорска број 2а, изјављеној против решења Градске изборне комисије града Београда, број 013-557/22 од 14.04.2022. године, у предмету заштите изборног права, у нејавној седници већа, одржаној дана 19.04.2022. године, у 20,15 часова, донео је

ПРЕСУДУ

Жалба СЕ ОДБИЈА.

Образложење

Ожалбеним решењем у тачки 1. диспозитива, одбијен је, као неоснован, приговор Коалиције Уједињени за победу Београда, број 013-557/22 на гласање на бирачком месту број 16 у Градској општини Младеновац у Београду, док је тачком 2. диспозитива, констатовано да се решење објављује на веб-презентацији Републичке изборне комисије.

Жалбом поднетом непосредно Управном суду дана 17.04.2022. године у 21,00 часова жалилац оспорава законитост ожалбеног решења са свих правних разлога. Наводи разлоге из образложења ожалбеног решења и сматра их правно неоснованим и заснованим на погрешној примени материјалног права, за доношење одлуке као у диспозитиву. Позивајући се на одредбу члана 105. Закона о избору народних посланика, чије се одредбе сходно примењују на основу члана 8. став 1. Закона о локалним изборима, наводи да су примедбе које сачињава најмање један од чланова бирачког одбора доказ да су се на бирачком месту десиле неправилности током спровођења гласања које могу бити од утицаја на утврђивање изборних резултата. Додаје да је неспорна чињеница да је у записнику о раду неко од чланова бирачког одбора у тачки 15, унео и заокружио, као констатацију, да је неко од чланова бирачког одбора имао примедбе на поступак спровођења гласања, те да уношење назнаке "ДА" у записнику о раду бирачког одбора значи да су те примедбе заиста и сачињене у виду посебног прилога и да чине део

записника о раду бирачког одбора и у овом случају изборног материјала. Сматра да подносилац приговора не треба да доказује да су наведене примедбе биле приложене уз записник о раду бирачког одбора, већ да то треба да учини орган за спровођење избора, јер је именовано чланове бирачких одбора којима је поверио овлашћења да спроводе изборне радње у име Градске изборне комисије и требало је да од бирачких одбора прибави доказ да ли је примедба била или није била приложена уз записник. Указује да је неоснован став Градске изборне комисије да то што су примедбе изгубљене и сакривене не представља законом утврђен разлог за поништавање, односно понављање гласања на бирачком месту, јер када је примедба уз Записник о раду бирачког одбора постала део изборног материјала, свако њено сакривање или губитак рађа сумњу у постојање неправилности током спровођења гласања, које могу бити од утицаја на утврђивање изборних резултата. Стога је, по мишљењу жалиоца, Градска изборна комисија, имајући у виду околност да је изборе спроводила преко бирачких одбора на која је пренела своја овлашћења, била у обавези да по службеној дужности, у складу са законом, врши увид у податке о чињеницама неопходним за одлучивање о којима се води службена евиденција, да их прибавља и обрађује у складу са чланом 9. став 3. и чланом 103. Закона о општем управном поступку. Даље истиче да је Записник о раду бирачког одбора, као основни документ на основу којег се утврђују резултати гласања и утврђује да ли је било или није било неправилности током спровођења избора, био непотпун, односно недостајао му је његов саставни део, па Градска изборна комисија није могла да на законит начин изврши контролу Записника о раду бирачког одбора у складу са чланом 47. Закона о локалним изборима и утврди резултате гласања на бирачком месту, јер није по службеној дужности отклонила недостатак наведен у Записнику о раду бирачког одбора, чиме су се испунили услови за тражење поништаја гласања на бирачком месту у складу са чланом 58. Закона о локалним изборима. Скривањем прилога Записника о раду бирачког одбора, у којима су истакнуте примедбе на изборни процес од стране органа за спровођење избора, органи за спровођење избора прикривају чињенице о противправно предузетим радњама, противправном поступању бирачког одбора, као и трећих лица која су својим радњама могла да утичу на изборни процес, што је у супротности са начелом јавности рада органа за спровођење избора из члана 10. став 3. Закона о локалним изборима. Као доказ наведених тврдњи да је бирачки одбор, односно да су појединци из бирачког одбора, сакривали примедбе чланова бирачког одбора и да то није изоловани инцидент, жалилац наводи да доставља Записник о раду са бирачког места број 7 ГО Раковица на коме је председник бирачког одбора изменио тачку 15 записника о раду бирачког одбора, тако што је заокружену констатацију да постоји примедба прецртао и заокружио рубрику у којој је напоменуто да нема примедба, а из копије записника која је дата подносиоцима осталих листа и која се налазила на вратима бирачког одбора и даље постоји унета рубрика 15 са стављеном напоменом да постоји примедба, а која примедба је склоњена и није приложена уз Записник о раду бирачког одбора. Са изнетих разлога, предлаже да суд поништи решење Градске изборне комисије града Београда број 013-557/22 од 14.04.2022. године, којим је одбијен приговор изборне листе "Владета Јанковић-Уједињени за победу Београда" и да у спору пуне јурисдикције мериторно одлучи и поништи резултате гласања са бирачког места број 16 Градска општина Младеновац на изборима за одборнике Скупштине града Београда, те наложи расписивање поновних избора на том бирачком месту.

У одговору на жалбу који је Градска изборна комисија доставила Управном суду дана 19.04.2022. године у 13,30 часова, Градска изборна комисија је оспорила наводе жалбе у целости, истичући да сматра да је ожалбено решење законито

и у свему је остала код навода из образложења тог решења. Са изложеног, предложила је да суд жалбу одбије као неосновану.

Одлучујући о поднетој жалби, која је допуштена, благовремена и изјављена од стране овлашћеног лица, Управни суд је на основу одредбе члана 97. став 1., а у вези са одредбом члана 85. став 1. Закона о локалним изборима (“Службени гласник РС”, број 14/22), оценом навода жалбе, одговора на жалбу и достављених списа ове изборне ствари, нашао да жалба није основана.

Из списка предмета и образложења ожалбеног решења произлази да је жалилац дана 06.04.2022. године, у 19,37 часова, Градској изборној комисији у Београду, преко овлашћеног лица, поднео приговор због неправилности током спровођења гласања на изборима за одборнике Скупштине града Београда, који су одржани 03.04.2022. године, на гласање на бирачком месту број 16 у Београду Градска општина Младеновац. Подносилац приговора у приговору наводи да је на предметном бирачком месту, бирачки одбор сачинио Записник о раду бирачког одбора и у рубрици број 15 назначио да су чланови бирачког одбора имали примедбе на поступак спровођења гласања на бирачком месту (заокружено “ДА”), а да је приликом увида у изборни материјал, који су дана 05.04.2022. године извршили чланови Градске изборне комисије, утврђено да из Записника о раду бирачког одбора произлази да су примедбе истакнуте, али да прилози са примедбама, који представљају саставни део записника, нису нађени у врећи са преосталим изборним материјалом. По мишљењу подносиоца, Градска изборна комисија није могла да на законит начин утврди резултате избора због непотпуности Записника о раду бирачког одбора, због чега је неопходно да поступи по члану 58. Закона о локалним изборима и донесе решење о спровођењу поновног гласања, имајући у виду да се на основу непотпуног изборног материјала на предметном бирачком месту не могу утврдити резултати избора. У приговору се даље наводи да Комисија, имајући у виду да је Записник о раду, као кључни документ бирачког одбора био непотпун, није могла на законит начин да изврши контролу из члана 48. Закона о локалним изборима, па није познато каква би одлука Комисије била да је, приликом примопредаје, имала увид у примедбе садржане у Записнику. Такође се истиче да скривањем прилога Записника о раду бирачког одбора у којима су истакнуте примедбе на изборни процес од стране органа за спровођење избора, органи за спровођење избора прикривају чињеницу о противправно предузетим изборним радњама, противправном поступању бирачког одбора као и трећих лица која су својим радњама могла да утичу на изборни процес, што је супротно принципу јавности рада Комисије из члана 10. став 3. Закона. Наведене чињенице се, како је то наведено у приговору, доказују из Записника о раду бирачких одбора и изјаве чланова ГИК именованих на предлог овлашћеног предлагача проглашене изборне листе, која је приложена уз поднети приговор. Са свих наведених разлога, подносилац приговора је предложио да ГИК усвоји приговор и донесе решење којим се констатује да се на оспореном бирачком месту не могу утврдити резултати гласања, те да се на основу њега донесе решење о спровођењу поновног гласања.

Решавајући о поднетом приговору, Градска изборна комисија је на 30. седници одржаној дана 14.04.2022. године, након што је утврдила да је приговор благовремен, дозвољен и изјављен од стране овлашћеног лица, донела ожалбено решење. Према разлозима из образложења ожалбеног решења, Градска изборна комисија је, претходно цитирајући одредбе члана 55. став 1. Закона о локалним изборима, утврдила да је са бирачког места број 16 у Градској општини Младеновац примљен уредно попуњен

Записник о раду бирачког одбора, са потпуним и логичко-рачунски исправним резултатима гласања, који је потписан од стране најмање три члана, односно заменика чланова бирачког одбора. Констатовано је да је комисијским увидом од 12.04.2022. године записнички утврђено да сви подаци из Записника о раду бирачког одбора одговарају стању достављеног изборног материјала. Имајући наведено у виду, Градска изборна комисија је констатовала да је бирачки одбор на бирачком месту број 16 у Градској општини Младеновац, утврдио резултате прописане чланом 105. Закона о избору народних посланика, чије се одредбе, на основу члана 8. став 1. Закона о локалним изборима, сходно примењују и на локалне изборе у питањима која Законом о локалним изборима нису посебно уређена, због чега нису испуњени законом прописани услови да се донесе решење којим се констатује да се на бирачком месту не могу утврдити резултати гласања. Околност, на коју се приговором указује, да у изборном материјалу недостају примедбе чланова бирачког одбора, за које је у самом Записнику о раду бирачког одбора констатовано да постоје, по налажењу комисије не представља неправилност односно мањкавост самог Записника о раду бирачког одбора, која би представљала основ за доношење решења о констатовању да се на бирачком месту не могу утврдити резултати гласања. Стога ова околност не представља ни основ за поништавање гласања на бирачком месту, у смислу члана 56. Закона о локалним изборима, у вези са чим је констатовано да број гласачких листића у гласачкој кутији није већи од броја бирача који су изашли на изборе и да је са предметног бирачког места достављен уредно попуњен контролни лист за проверу исправности гласачке кутије, а не може се сматрати ни неправилношћу током спровођења гласања која би била основ за подношење приговора на гласање на бирачком месту из члана 57. истог закона. Чињеница да је у Записнику о раду бирачког одбора у тачки 15. заокружено "ДА", као констатација да је неко од чланова бирачког одбора имао примедбе на поступак спровођења гласања на бирачком месту, не значи да су те примедбе заиста сачињене у виду посебног прилога, нити да су предате изборној комисији уз Записник о раду бирачког одбора. С тим у вези констатовано је да подносиоци приговора нису пружили доказ о томе да су наведене примедбе биле приложене уз Записник о раду бирачког одбора, а чак и у случају да се наводи приговора о постојању примедби прихвате као тачни, околност да су те наводне примедбе изгубљене, па и сакривене, не представља законом утврђен разлог за поништавање, односно понављање гласања на бирачком месту.

Одредбом члана 8. став 1. Закона о локалним изборима ("Службени гласник РС", број 14/22) је прописано да се одредбе закона којим се уређује избор народних посланика сходно примењују и на локалне изборе у питањима која овим законом нису посебно уређена.

Одредбом члана 55. став 1. Закона о локалним изборима је прописано да изборна комисија по службеној дужности доноси решење којим констатује да се на одређеном бирачком месту не могу утврдити резултати гласања: 1) ако гласање на том бирачком месту није одржано или ако је прекинута, а није настављено; 2) ако не добије записник о раду бирачког одбора; 3) ако достављени записник о раду бирачког одбора нису потписала најмање три члана бирачког одбора; 4) ако постоје грубе, логичко-рачунске грешке у попуњавању записника о раду бирачког одбора које се нису могле отклонити ни након увида у целокупни изборни материјал са бирачког места.

Одредбом члана 56. став 1. Закона о локалним изборима је прописано да изборна комисија по службеној дужности доноси решење којим поништава гласање на

бирачком месту ако утврди: 1) да је број гласачких листића у гласачкој кутији већи од броја бирача који су изашли на изборе; 2) да је бирачки одбор омогућио да гласа лице које није уписано у извод из бирачког списка; 3) да у гласачкој кутији нема контролног листа, односно да контролни лист није попуњен или да га није потписао први бирач и бар један члан бирачког одбора; 4) да је збир броја неупотребљених гласачких листића и број гласачких листића у гласачкој кутији већи од броја гласачких листића које је примио бирачки одбор.

Одредбом члана 57. став 1. Закона о локалним изборима је прописано да подносилац проглашене изборне листе има право да у року од 72 часа од затварања бирачког места поднесе приговор на гласање на бирачком месту због неправилности током спровођења гласања.

Одредбом члана 105. Закона о избору народних посланика (“Службени гласник РС”, број 14/22) прописано је да бирачки одбор у записник о раду бирачког одбора уноси: број бирача који су уписани у извод из бирачког списка, број бирача који су изашли на изборе, број гласачких листића који се налазе у гласачкој кутији, број неважећих гласачких листића, број важећих гласачких листића и број гласова који је добила свака изборна листа (став 1.). Записник о раду бирачког одбора садржи и друге чињенице значајне за ток и утврђивање резултата гласања на бирачком месту, укључујући податке о времену када је отворено и затворено бирачко место, о провери исправности гласачке кутије и попуњавању и потписивању контролног листа, о провери да ли је гласачка кутија све време била исправна и запечаћена и да ли је пронађен контролни лист, о евентуалном прекиду гласања и нарушавању реда на бирачком месту, као и примедбе чланова бирачког одбора (став 2.). Записник о раду бирачког одбора потписују чланови бирачког одбора, односно њихови заменици (став 3.).

Код оваквог чињеничног и правног стања ствари, према оцени Управног суда, правилно је поступила Градска изборна комисија када је ожалбеним решењем одбила приговор, налазећи да подносилац приговора није указао на било какву неправилност у раду бирачког одбора на спровођењу гласања на изборима за одборнике Скупштине града Београда на бирачком месту број 16 у Градској општини Младеновац, због којих се, како је наведено у приговору, не могу утврдити резултати гласања на том бирачком месту. Правилно је закључивање Градске изборне комисије да нису испуњени услови из одредбе члана 55. став 1. Закона о локалним изборима да изборна комисија по службеној дужности донесе решење којим констатује да се на одређеном бирачком месту не могу утврдити резултати гласања, јер се нису десиле неправилности прописане у том члану закона. Такође, правилна је и оцена Градске изборне комисије да околности, на које се у приговору указује, не представљају основ за поништавање гласања на бирачком месту у смислу члана 56. Закона о локалним изборима, нити се могу сматрати неправилношћу током спровођења гласања које би била основ за подношење приговора на гласање на бирачком месту из члана 57. став 1. Закона о локалним изборима. Ово стога што околност да, приликом примопредаје изборног материјала, уз Записник о раду бирачког одбора није придружен прилог са примедбама из рубрике 15. тог записника не представља неправилност самог записника, која може довести до поништавања гласања на наведеном бирачком месту. Притом, суд указује на то да било каква примедба сама по себи не може имати за последицу поништавање гласања, већ такву последицу може да произведе примедба која указује на

неправилности у току гласања, које су такве природе да могу утицати на резултате гласања, при чему примедбе морају бити поткрепљене адекватним доказима, а не паушалним и описно датим тврдњама.

Управни суд је ценио наводе жалбе којима се указује да околност што Записнику о раду бирачког одбора на бирачком месту 16 у Градској општини Младеновац није придружена евентуална писана примедба из рубрике 15. наведеног записника жалилац сматра скривањем од стране бирачког одбора, па је нашао да су неосновани, јер жалилац ничим није доказао овакву своју тврдњу, при чему су могућности заштите изборног права код евентуалног противправног поступања законом прописаних лица утврђене одредбама закона који регулишу изборни процес, као и одредбама Кривичног законика у Глави петнаестој: Кривична дела против изборних права.

Управни суд је оценио, као неосноване, и наводе жалбе да је на Градској изборној комисији да доказује постојање писане примедбе, будући да подносилац приговора, и поред извршене контроле изборног материјала и сачињавања извештаја од стране надлежних органа у циљу провере правилности гласања на овом бирачком месту и утврђивања да на истом није било неправилности, и даље тврди да постоје писане примедбе, али да су сакривене од стране бирачког одбора, дужан да докаже и постојање евентуалних примедби у писаном облику, као и њихово евентуално скривање, при чему су релевантним општим актима прописана правна средства и поступци, који се у циљу заштите изборног права могу искористити од стране учесника изборног процеса и у вези са оваквим тврдњама, на које указује подносилац жалбе.

Управни суд је ценио и наводе жалбе, којима се указује на обавезну примену Закона о општем управном поступку у поступку утврђивања изборних резултата, па је нашао да су неосновани. Ово стога што је одредбом члана 8. став 2. Закона о локалним изборима, прописано да се одредбе закона којим се уређује општи управни поступак сходно примењују на одлучивање о приговору, што подразумева примену у поступку по приговору само оних одредаба и у оној мери која одговара правној природи изборног поступка.

Имајући у виду наведено, суд налази да је неоснован и навод жалиоца да Градска изборна комисија са разлога из приговора, односно, жалбе, није имала услова да на законит начин изврши контролу Записника о раду бирачког одбора у складу са одредбама чл. 47. и 48. Закона о локалним изборима.

Приликом одлучивања суд је имао у виду наводе жалбе којима је указано на постојање неправилности на бирачком месту бр. 7 у Градској општини Раковица, али је нашао да наведено није од утицаја на другачије одлучивање о жалби у конкретном случају, будући да се правилност гласања на одређеном бирачком месту не може побијати, нити евентуална неправилност доказивати са разлога, односно, применом доказа, који се тичу другог бирачког места.

Управни суд је имао у виду захтев подносиоца жалбе да суд мериторно реши ову изборну ствар, односно да поништи изборе, али је нашао да за овакав начин одлучивања у конкретном случају нису испуњени услови из члана 87. став 2. Закона о локалним изборима, с обзиром да је нашао да је жалба неоснована.

Са изнетих разлога, Управни суд је применом одредби члана 40. став 1. и 2. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС" бр. 111/09), које се сходно примењују на основу одредбе члана 8. став 3. Закона о локалним изборима, одлучио као у диспозитиву пресуде.

ПРЕСУЂЕНО У УПРАВНОМ СУДУ
дана 19.04.2022. године у 20,15 часова, 28 Уж 389/22

Записничар
Милица Новаковић, с.р.

Председник већа-судија
Јасминка Вукашиновић, с.р.

МА